

Archiv obce Trnová
[1780] – 1945 (1954)

Inventář

Číslo EL NAD: 160
Evidenční číslo pomůcky: 360

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	8
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	9
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	10
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	11
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	12
Inventární seznam.....	13

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Organizaci místní samosprávy, převedením pravomocí do rukou obcí, předcházelo zrušení roboty a poddanství v roce 1848. Následoval zákon o provizorním zřízení obecním č. 170/1849 Ř. z. ze dne 17. března, který zrušil dosavadní pravomoc panských vrchnostenských úřadů ve správě venkovských obcí, kde vrchnost doposud zastupovali venkovští rychtáři a konšelé, pověřeni vykonáváním částečné a obecné samosprávy. Stále ještě omezené obecní pravomoci zaručily obcím alespoň základní práva, mezi něž patřila práva: svobodné volby zástupců, domovské, samostatně vyřizovat vlastní agendu, uveřejnit veřejně výsledky obecního hospodaření a zveřejnění jednání obecních zástupců. Jednalo se o zlomový počín, vyvolaný zejména tlakem na politickou situaci ve státě. Zprvu udílená samostatnost zemská přenesla se na úroveň krajskou, okresní a obecní. Přestože by se tak mohlo zdát, že majitelé dosavadních panství tím přišli o řadu výhod, opak je skutečností. Mohli snáze uplatnit svůj vliv především tam, kde jej potřebovali využít nejvíce. Postupně mohli získat kontrolu nad obcemi a později nad celými okresy.

Shora uváděná zákonná úprava, takzvané Stadionovo prozatímní obecní zřízení, vycházela z uvozovacího patentu a v něm uvedeného hesla, že základem svobodného státu je svobodná obec. Zákon jej zachovával tak, že hovořil o obcích místních, okresních a krajských. Skutečně platnými se však staly pouze předpisy o obcích místních.

Obce se staly nejnižším článkem místní samosprávy. Obvod těchto obcí se shodoval s katastrálním územím. Novým prvkem se stalo zavedení pravidla, že každé sídliště se muselo stát obcí či součástí obce nazývané osadou. Dřívější rozdíly mezi sídlišti různých stupňů byly zachovány pouze v názvoslovích těchto obcí, jako města, městyse čili městečka a vesnice či vsi. Každá obec náležela do určitého soudního a politického okresu a každá osoba musela patřit do evidence některé obce. Pokud některé z obcí nesplnily zákonné požadavky, mělo se přistoupit k jejich sloučení s jinou obcí, přestože by s tím dotčená obec nesouhlasila.

Stadionovo zřízení rozlišovalo dvojí působnost obce. Obec se měla starat především o svoje vlastní záležitosti, obecní zřízení tehdy hovořilo o přirozené působnosti obce. Ve své působnosti nemohla být obec omezována mimo zákonem uváděné případy. Jakýmsi protipólem přirozené působnosti obce se stala působnost přenesená. Tato působnost zahrnovala obstarávání určitých veřejných věcí, které obci nařizovala státní správa.

V každé obci se povinně zřídily dva orgány, obecní výbor a představenstvo. Obecní výbor volený na tři roky představoval kolegiální orgán a rozhodoval většinou hlasů. Disponoval však pouze usnášecí a dozorcí mocí, bez možnosti použít moc výkonnou. Užším orgánem, voleným právě z členů obecního výboru, se stalo obecní představenstvo. Skládalo se ze starosty a alespoň dvou radních. Nepředstavovalo ovšem kolegium, radní vytvářeli jen pomocný a zastupující orgán v době starostovy nepřítomnosti v úřadu, samotný starosta se stával výkonným orgánem, který prováděl usnesení obecního výboru.

Nad samosprávnými orgány se zavedla instituce dozoru a starosta mohl využívat práva prozatímního odložení výkonu rozhodnutí obecního výboru, pokud to odporovalo zákonům nebo mohla být způsobena škoda obci samotné. V roce 1850 došlo k rozšíření dozorcí moci a místním obcím přibyla policie. Nadřízený okresní úřad měl dohlížet na práci starosty v oboru

místní policie patřící do přirozené působnosti obce. V nutných případech pak uváděl věci do pořádku. Vláda mohla obci kdykoliv výkon místní policie odejmout a zabezpečit její činnost za pomoci vlastních orgánů.

Vlastní činnost obecní samosprávy začala v roce 1850, kdy byly aktivovány nově zřízené státní politické úřady. Došlo k územní reformě obcí a obecní samospráva se posléze stala skutečností.

K vydání dalšího obecního zřízení došlo v roce 1859, v platnost vstoupilo pouze ustanovení o domovském právu a navíc nastalo odstranění veřejnosti jednání orgánů obecní samosprávy. Po vydání Říjnového diplomu docházelo k postupnému odstranění zásahů do samosprávy. V roce 1861, po volbách do obecních orgánů, v nichž zvítězili ve většině měst v Čechách čeští zástupci, byla veřejnost jednání zavedena opět. Rok poté vstoupil v platnost rámcový říšský obecní zákoník jako výsledek jednání mezi vládou, snažící se dostat obce pod větší kontrolu, a mezi parlamentem. V roce 1863 bylo vydáno obecní zřízení a řád volební pro Slezsko, o rok později také pro Moravu a Čechy č. 7/1864 Z. z. Tato zřízení se vztahovala na všechny obce příslušné země s výjimkou statutárních měst. Každá nemovitost musela náležet do svazku některé obce. Samosprávné obce se mohly slučovat a rozlučovat a za určitých okolností měnit svoje hranice, o čemž však s konečnou platností rozhodovaly zemské sněmy.

Obecní zřízení rozlišovala dva druhy občanů do obce náležejících. Jednalo se o skupinu osob spojenou s obcí na základě jakéhosi hmotného svazku či o skupinu osob přespolečných. Je zřejmé, že prvně uváděná skupina disponovala všemi výhodami, které jí ze zákona příslušely, avšak nejdůležitějším právem bylo právo volební.

Voliči oprávnění k volbě volili na tříleté funkční období obecní výbor. Počet členů výboru se odvíjel podle zalidněnosti obce a v Čechách se pohyboval mezi osmi a 36 členy, na Moravě od sedmi do 30 členů. Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo z obecního starosty a obecního radního. Počet členů obecního představenstva nesměl přesahovat třetinu členů obecního výboru, počet radních však nemohl klesnout pod dva. Obecnímu výboru se v této době občas říkalo obecní zastupitelstvo. Každý volitelný a řádně volený občan byl povinen volbu přijmout, výjimky z tohoto pravidla byly přesně stanoveny.

Obec, její činnost a veškerý život v ní tak v podstatě existoval v nezměněné podobě téměř do roku 1918, kdy se po vzniku nového, samostatného státu přijala zcela odlišná opatření pro obecní samosprávu.

Základním pravidlem pro chod obce po roce 1918 zůstal nadále předpoklad, že o obecních záležitostech může rozhodovat pouze osoba, která přispívá na udržování obecního hospodářství, avšak vyvstala potřeba řešit situaci s volebními řády. Na počátku roku 1919 tak vstoupila v platnost dvě zákonná nařízení, zákon č. 75/1919 Sb. o řádu volení v obcích a zákon č. 76/1919 Sb. o novele k obecnímu zřízení.

Volební řád představoval výsledek dohody občanských stran se sociální demokracií a přinášel značnou demokratizaci. Přiznával totiž všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo při volbách do obcí všem osobám, které měly v obci alespoň tříměsíční trvalé bydliště, a které nebyly určitým způsobem diskvalifikovány a dosáhly věku 21 let. Pasivní volební právo se přiznalo osobám ve věku od 26 let a volený musel alespoň jeden rok v obci bydlet. Volilo se na základě kandidátních listin a podle zásad poměrného zastoupení. Volební období se prodloužilo na čtyři roky, v roce 1933 na šest let, aby se sjednotila délka volebních období

s ostatními samosprávami. Vznikly obecní finanční komise, v nichž jednu polovinu představovali zástupci zvolení obecním zastupitelstvem a druhou zástupci jmenovaní okresním úřadem. Jednalo se tak především o kontrolu ze strany státu, který si v obcích nepřál převahu socialistické většiny, která by mohla volně nakládat s obecními prostředky. Komise mohly kontrolovat veškeré obecní hospodaření a odvolávat se proti všem usnesením obecního zastupitelstva finanční povahy.

Zákonná novela obecních zřízení rozeznávala tyto řádné orgány obcí: obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu, případně jeho náměstky a komise.

Obecní zastupitelstvo nahradilo dřívější obecní výbor. Jeho zvolení se účastnili všichni voliči oprávnění k volbě a skládalo se z devíti až 60 členů podle počtu obyvatel v obci.

Ze svého středu volilo obecní zastupitelstvo obecní radu, která nastupovala na místo dřívějšího obecního představenstva. Skládala se ze starosty, jeho náměstka či náměstků a členů rady, radních. Počet všech těchto členů činil znovu jednu třetinu obecního zastupitelstva, proto se stanovil počet jeho členů na devět, aby rada byla nejméně tříčlenná. Plnila totiž také funkci obecního trestního senátu, a tento musel být nejméně tříčlenný, tvořil jej starosta a dva radní.

Došlo k jasnému vymezení významu obecní rady, totiž že obecní rada tvoří sbor, který se za předsednictví starosty usnází na všech věcech, jež podle zákona nebo podle zákonných nařízení nejsou vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu. Toto ustanovení utvářelo z rady primární orgán obce.

Obecní zastupitelstvo volilo ze svého středu rovněž starostu a jeho náměstka, v obcích s počtem převyšujícím 24 členů zastupitelstva se volili náměstci dva. Volba starosty nemusela být potvrzena státem, zákon č. 122/1933 Sb. o změnách řádu voleb v obcích však stanovil, že volbu starosty schvaluje státní úřad. Pokud státní úřad volbu starosty a jeho náměstků nepotvrdil, pozbývala tato volba platnost a obecní zastupitelstvo bylo povinno uskutečnit volbu novou. Kdyby se však zastupitelstvo zdráhalo provést novou volbu, pozbývala by platnosti také volba členů obecního zastupitelstva. Politický úřad jmenoval do čela obce správní komisi a v příhodné době vypisoval novou volbu obecního zastupitelstva. Podle shora psaného je jasně viditelné, že těmito ustanoveními byla obecní samospráva značně okleštěná. Státní úřady nezavazoval žádný termín k vypsání nových voleb obecního zastupitelstva.

Právem obcí bylo zřizovat si poradní a přípravné sbory ve formě komisí.

Nejdůležitějším orgánem, v jehož rukách spočívala rozhodující moc, byla obecní rada. Její zasedání byla neveřejná a konala se poměrně často. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny pouze některé věci, schvalovalo zejména obecní rozpočet, jeho schůze se měly konat alespoň jednou za dva měsíce a byly veřejné. K určitým funkcím starosty patřilo svolávání schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, zastupování obce navenek apod.

Mezi mimořádné orgány obce patřil vládní komisař nebo správní komise. Pokud zemský úřad rozpustil zastupitelstvo, bylo povinností příslušného okresního úřadu stanovit pro obec přechodný orgán (komisař, správní komise). Tento mimořádný orgán vedl správu obce do řádné volby a dosazení nově zvoleného zastupitelstva. Pravomoc přechodných orgánů zůstala omezena na běžné záležitosti a kromě toho směl provádět pouze neodkladné akty, jejichž prodlením by mohla obci vzniknout škoda.

V období německé okupace pohraničí v letech 1938 – 1945 se charakter veřejné správy výrazně odlišoval od předešlého. V odtržených pohraničních částech republiky vstoupil v

platnost říšskoněmecký systém a došlo k odstranění volitelnosti orgánů územní samosprávy. Na protektorátním území vznikly správní orgány řídicí se poněkud upravenou verzí týchž zákonů. V pohraničí převzala dočasně, do 20. října 1938, veškerou výkonnou moc armáda. Z jejího pověření vedli armádní zástupci veškeré existující správní orgány.

Nejdůležitějším obdobím ve vývoji sudetské správní organizace byla krátká doba od 21. října 1938 do 30. dubna 1939. Došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě. Vznikla tzv. Říšská župa sudetská (Reichsgau Sudetenland) a celé území se rozdělilo na venkovské a městské okresy (Landkreise a Stadtkreise). Ve venkovských okresech byly utvořeny úřady landrátů (Der Landrat) navazující na prvorepublikové okresní úřady. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy. Ve správě obcí se zavedl tzv. vůdcovský princip a správu obce tak zastával pouze starosta. Stálými zástupci starostů se stali přidělení (Beigeordnete). První přidělenec byl podle zákona prvním a stálým zástupcem starosty, zbývající přidělení byli stálými zástupci pouze ve svých pracovních oborech (sociální péče, policie, zdravotnictví, školství apod.), starosta však mohl vztáhnout každou z těchto záležitostí na sebe. Další obecní orgán představovali obecní radové obstarávající trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli. Jednalo se o nejméně 12 a nejvíce 36 členů a zákon stanovil, ve kterých záležitostech se musí starosta s obecní radou poradit. Kromě obecních radů existovali ještě poradci, kteří vykonávali poradní činnost pro starostu a přidělenec v určitém správním oboru nebo jiné speciální otázce. K obecním orgánům patřila také porada obecních radů a poradců. Starosta je zval v přiměřené lhůtě k poradě a oznámil jim její důvod.

O zajištění vzájemné symbiózy mezi obecní správou a nacistickou stranou se staral zmocněnec NSDAP. Ze zákona požíval značného vlivu na správu obce, aby dohlédl na správnou interpretaci nacistických zájmů ve svěřené obci. Starosta a přidělení z povolání vykonávali svůj úřad 12 roků, pokud se jednalo o úřad čestný, krátka se doba na 6 roků.

Činnost obecních úřadů zanikla v roce 1945, kdy byly nahrazeny soustavou národních výborů. V pohraničí navazovaly na obecní úřady místní správní komise jmenované postupně v letech 1945 – 1946.

Název vsi Trnová vznikl přenesením názvu říčky, potoka Trnová, protékajícího územím obce. Jméno potoka je písemně prokázáno již v roce 1177 a lze jej odvodit od přídavného jména trnová. K dalším českým názvům vsi se řadily Trnowá, Trnov, Tirnow, Pirnow, Tyrnow, Tyrnowá, k německým Tyrna, Dirna, Tūrna, Tirna a k latinským Prinna, Perna, Pirna, Trnowa, Trnawes, Trnow, Tirnaw, Tyrnaw.

První písemný záznam o vsi Trnová se vztahuje k roku 1233, kdy je tato ves uváděna jako majetek mělnické kapituly, která jej v roce 1233 převedla pod správu kláštera v Kladrubech. Kladrubský klášter vlastnil ves ještě v roce 1359, ovšem záhy poté došlo k odprodeji dílu vsi, který se tak ocitl ve světském držení. V roce 1374 se majetkové právo v Trnové dělilo mezi klášter v Kladrubech a rytíře Lva z Trnové. Roku 1404 patřil světský díl Trnové Hanušovi Trautenbergovi. Tím, že v roce 1437, zemřeli jak duchovní správce, probošt Řehoř, tak světský vlastník, tachovský měšťan Jordan s manželkou, došlo k zajímavé situaci. Jelikož všechnen majetek ve vsi Trnová byl svolán odúmrtí, panovník jej nechal připisat Jakubovi Brnířovi. Následuje více než stoleté období, kdy se o historickém vývoji Trnové nedochovaly žádné písemné podklady. Teprve v roce 1454 získal ves Prokop, užívající posléze predikát z Trnové. Tento Prokop je pak znovu připomínán ještě v roce 1466. Jako další vlastník trnovského zboží vystupoval v roce 1474 Martin Hošťálko z Hojnestu na Trnové. Následně dochází k další časové odmlce, co se zpráv o vsi týče, než je v roce 1519

jako majitel Trnové uváděn Volf Filiběř z Mělnice. Od roku 1542 se dějiny vsi pojí s rodem Síbenhářů z Alešvitnu. Nejprve se Servácem Síbenhářem z Alešvintu, po roce 1557 s poručnicí jeho nezletilých dětí, manželkou Kristýnou z Trnové a od roku 1568 Janem Síbenhářem. V roce 1570 prodal Jan všechn svůj majetek v Trnové svému bratrovi Kašparovi Síbenhářovi. Od Kašpara Síbenháře zakoupil trnovské zboží majitel nedalekého statku Tisová, Jan Lejtold Keč z Kečova. Tento majitel sloučil svoje jmění v Tisové a Trnové v jeden celek. Jeho potomci, Jan Šebastián a Jan Václav Kečové z Kečova, se o majetek rozdělili rovným dílem, přičemž po Šebastiánově smrti získal oba statky Jan Václav. Majetek Jana Václava Keče z Kečova byl původně celý konfiskován (jednalo se o vsi Tisová a Trnová, statky a dvory v nich), ale jeho dědicům byla třetina z majetku propuštěna zpět. Trnová a větší část vsi Tisová přešly v roce 1624 do majetku kláštera v Kladrubech, zbytek Tisové byl přiřčen pod panství v Ošelině, které patřilo Janovým dědicům, Širtynkům ze Širtynku. Kladrubskému klášteru náležela Trnová do svého zrušení (5. listopadu 1785), odkdy spravoval veškerý majetek Náboženský fond. Od něj zakoupil v roce 1823 celý majetek včetně vsi Trnová kníže Alfréd z Windischgrätzu, v jehož vlastnictví dosáhla ves konce patrimoniální správy v roce 1850.

V období mezi lety 1850 – 1927 tvořila Trnová osadu obce Tisová. Na základě výnosu Zemské správy politické v Praze č. 89919 ze dne 17. března 1927 se obec Trnová oddělila a osamostatnila.

Do roku 1862 patřila Trnová s Tisovou pod Krajský úřad v Chebu a od roku 1850 přešla obec pod nově zřízené Okresní hejtmanství v Tachově. Zároveň se vznikem politických okresů vznikly v roce 1850 také okresy soudní. Osada Trnová se stala součástí nově vzniklého soudního okresu Tachov (v něm obec zůstala až do roku 1945). Při další reorganizaci správy v roce 1855 byla sloučena politická a soudní správa a vznikl Smíšený okresní úřad Tachov, jehož součástí byla také Trnová. K definitivnímu rozdělení politické a soudní správy došlo v roce 1868, kdy bylo znovu obnoveno Okresní hejtmanství v Tachově. Po připojení okresu Tachov k německé „Třetí říši“ spravoval obec Landrát v Tachově.

Již v roce 1922 zahájili obyvatelé (zmocněnci osady) Trnové jednání ohledně realizace vlastní samostatnosti. Hlavním důvodem k nespokojenosti se správou v Tisové byla jednak velká vzdálenost od uvedené obce, ale především podezření, že na Trnovou je úmyslně zapomínáno z hlediska nutných investic. Po pěti letech žádostí a složitého vyjednávání dosáhli Trnovští svého a jejich obec se stala samostatnou.

Bezprostředně po osamostatnění proběhly v Trnové první volby do obecního zastupitelstva. Obecními zastupiteli se stali Georg Sicker jako starosta, Anton Renner jako starostův zástupce, Karl Wamser jako obecní radní, Georg Zepnick, Josef Stopfer, Anton Stritzl, Josef Marsch, Georg Seitz a Johann Blomer všichni jako členové obecního výboru. Vzápětí byly podniknuty kroky k upevnění obecní suverenity. Došlo k novému vyměření a vytýčení hranic obecního katastru, který se proti původnímu stavu nepatrně zvětšil. Dále se nové zastupitelstvo muselo bránit vůči krokům, které podnikla samospráva v Tisové, neboť tato původní mateřská obec s odtržením dosavadní osady nesouhlasila a podala dovolání k Zemskému soudu v Praze. Tisovské obecní zastupitelstvo argumentovalo paradoxně tím, že obyvatel Trnové se nikdo nedotazoval na to, zda se svým osamostatněním souhlasí. Trvalo ještě další dva roky, než soud dovolání zamítl a rozloučení obou obcí definitivně potvrdil. Výsledný verdikt si u soudu osobně vyslechli starosta Georg Sicker a obecní radní Georg Zepnick. S přihlédnutím k relativně krátkému období samostatnosti obce Trnová stál po celou dobu v čele úřadu starosty Georg Sicker.

představený obce/starosta	funkce od roku	funkce do roku
Georg Sicker	1927	1945

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Ze zápisu o odborné archivní dohlídce spisovny MNV Trnová z 28. října 1953, kterou za ONV v Tachově vykonal pověřený zástupce, vyplývá, že v úřadovně MNV Trnová se podařilo nalézt německé spisy z let 185, dále soudní spisy z let 1920 – 1937 (1 svazek), politický protokol jednací s datací 1927 – 1932 (2 knihy), různé spisy z týchž let (1 svazek), stavební protokoly z týchž let (1 svazek) a různé spisy z období okupace s poznámkou tržové smlouvy (1 svazek). Podle zápisu byl všechn tento materiál předán ONV Tachov.

V zápise z vykonané odborné archivní dohlídce spisovny MNV Trnová z 11. března 1955, kterou provedl již okresní archivář, je uvedeno, že „ze starých spisů nebylo ničeho nalezeno“. Materiál vybraný při předešlé dohlídce spisovny byl ihned předán do úschovy ONV v Tachově. Ve stejném zápise se lze dočíst o tom, že archivář dodatečně objevil protokol se zápisy německé obecního zastupitelstva a rady z let 1929 – 1942, v jehož vedení pokračovala česká samospráva v letech 1946 – 1954, dále pokladní knihu z období 1927 – 1944 a trestní protokol s datací 1927 – 1929. Všechny knihy byly připraveny pro svoz spolu se zbývajícím materiálem na ONV v Tachově. V závěru zápisu je dodatečně zmíněno, že okresní archivář objevil ještě německou pamětní knihu se záznamy z let 1920 – 1938, zároveň je připojen zevrubný popis jejího poškození.

V zápise z dohlídky spisovny MNV Trnová z 30. ledna 1959 se lze mimo jiné dočíst o tom, že okresní archivář našel „7 spisů z německé éry“, které určil ke skartaci a poté 1 seznam pozemnostních archů německého obyvatelstva (bez bližšího určení).

Do evidenčního listu JAF, zavedeného k 1. říjnu 1958, je poznamenáno, že archivní soubor AO Trnová obsahoval 5 knih z let 1923 – 1937, 1 kartón z let 1927 – 1937 a 1 podací protokol z let 1927 – 1932, s datem převzetí 11. března 1955 a číslem přírůstku 66. V pozdějším období byly tyto záznamy upraveny tak, že archivní soubor vykazoval 4 knihy z let 1927 – 1954, 1 kartón z let 1927 – 1937 a 1 podací protokol z let 1893 – 1938. V tématickém popisu archivního souboru se objevují 3 spisy německé rok 1850, soudní spisy, administrativní spisy, stavební protokoly, trestní protokol, protokol obecních schůzí a německá kronika. S ohledem na zápisy z vykonaných dohlídek spisoven v průběhu 50. let 20. století působí většina záznamů v EL JAF chaoticky a velice rozporupně.

V období od vzniku samostatné obce a v průběhu 30. let 20. století používali pověřeni obecní úředníci na označování všech písemností jednoduché podací razítko (viz Razítko a), které navíc nevyplňovali celé (viz Razítko b). Vzhledem k tomu, že z pozdějšího období se dochovalo mizivé množství písemného materiálu (v těch několika výjimečných případech na nich razítko chybí) a navíc neexistuje také podací protokol, nelze určit, zda se obec řídila spisovým řádem, popřípadě pokračovala v předešlé evidenci.

Razítko a)

Zahl:
Eingangen am:
Erledigt am:

Razítko b)

Zahl: 324
Eingangen am: 3. 9. 1935
Erledigt am:

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Při pořádacích pracích v archivním souboru AO Trnová došlo k úpravě počtu evidenčních jednotek a časového rozsahu.

Materiál archivního souboru AO Trnová pochází z let [1780] – 1944 (1954). Jedná se o 6 úředních knih, 2 podací protokoly a 1 kartón spisů o celkové metrāži 0,25 bm.

Vzhledem k umístění obce v oblasti s převažujícím německým obyvatelstvem je v dochovaných archiváliích užíván německý jazyk.

Archivní soubor byl uspořádan podle metodického návodu pro pořádání archivních souborů obcí.

V archivním souboru se nalézají archiválie I. (inv. č. 2, 3) a II. kategorie.

Fyzický stav materiálu je relativně dobrý. Pouze kniha inv. č. 3 je opotřebovaná častým používáním a vykazuje známky napadení plísní. V knize inv. č. 2 byly vytrženy listy číslo 199 – 202 a 205 – 210 zachycující zejména politický vývoj v závěru druhé poloviny 30. a v první polovině 40. let 20. století. Kniha inv. č. 6 se rozpadla rovněž z důvodu nadměrného používání.

Při pořádacích pracích v archivním souboru AO Trnová z něj nebyly vyřazeny žádné multiplikáty a písemnosti nearchivní povahy.

V archivním souboru AO Trnová je uložen plán budovy hostince č. p. 1., přestože odhadovaná datace pořízení ho řadí do období patrimoniální správy. Jelikož je v plánu uvedeno, že dům byl postaven pro fyzickou osobu (viz inv. č. 1), rozhodl se zpracovatel zde tento plán ponechat.

V archivním souboru AO Trnová se nacházejí archiválie vzniklé ještě před osamostatněním obce, které po roce 1927 předala obec Tisová novému zastupitelstvu v Trnové. Jedná se o inv. č. 23 a 24, která se zpracovatel rozhodl ponechat v tomto archivním souboru z důvodu historické příslušnosti. Vzhledem k okolnosti, že v archivním souboru AO Tisová EL NAD 159, kam tyto archiválie správně náleží, nedojde absencí tohoto materiálu k žádné chronologické, tématické či jiné závažné újmě a navíc se v něm nenachází žádné další písemnosti vztahující se přímo k Trnové, jsou tyto archiválie jako priora uvedeny v inventárním seznamu archivního souboru AO Trnová.

V archivním souboru AO Trnová byla ponechána kniha se zápisy obecního zastupitelstva a rady inv. č. 3, respektive pokladní kniha inv. č. 32, ačkoliv v jejich vedení pokračovala česká samospráva v letech 1946 – 1954, respektive 1945 – 1951. Nejenže záznamy německého původce tvoří v obou případech podstatnou a dominantní část z popsaného celku, ale navíc ve Státním okresním archivu Tachov neexistuje archivní soubor

MNV Trnová, kam by knihy správně náležely. Zpracovatel se proto rozhodl ponechat knihy u německého původce.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Nenahraditelný a jedinečný zdroj k načerpání stěžejních informací (zejména událostí kolem obecní samostatnosti) představuje pamětní kniha obce inv. č. 2. K dalším zajímavostem patří tabelární přehledy z roku 1851 inv. č. 23 a 24, o kterých lze hovořit jako o unikátních v rámci všech archivních souborů archivů obcí, uložených ve Státním okresním archivu Tachov.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor uspořádal a pomůcku sestavil Miroslav Vetrák v červenci 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 14. prosince 2009

Miroslav Vetrák

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

- Adressbuch und Führer für den politischen Bezirk Tachau und Umgebung.* Tachau : Verfasser Karl Hlawaty : Schriftleiter in Pilsen, [1914]
- Adressbuch für den politischen Bezirk Tachau.* Tachau : Herausgegeben von Richard Mayer in Neuzedlisch, [1925]
- Anschriftenbuch für den Gerichtsbezirk Tachau.* Tachau : Herausgeber Franz Walter, 1938
- Ortsbuch für den Reichsgau Sudetenland.* Haida : Verlagsanstalt Albert & Hanselik, s. d.
- Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich,* 1849
- Reichsgesetz und Regierungsblatt für das Kaiserthum Österreich,* 1864
- Sbírka zákonů a nařízení státu československého,* 1919
- Sbírka zákonů a nařízení státu československého,* 1933
- Státní oblastní archiv Plzeň : Průvodce po archivních fondech. Svazek 3.* Praha : Archivní správa ministerstva vnitra ČSR, 1976
- Übersicht der in Folge a. h. Gutschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten provisorischen Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen,* 1849

II. Literatura

- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.
- JANOUSHKOVEC, Jiří. *Soupis kronik z okresu Tachov : uložených v okresním archivu, Sborník okresního muzea v Tachově.* 1978, číslo 11.
- MARTÍNEK, Zdeněk. *Archiv obce : Příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu, Archivní časopis : zvláštní příloha.* 1999, roč. 49.
- PROFOUS, Antonín – SVOBODA, Jan. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny. Díl IV. S – Ž,* Praha : Nakladatelství Československé akademie věd, 1957.
- PROCHÁZKA, Zdeněk – ÚLOVEC, Jiří. *Hrady, zámky a tvrze okresu Tachov 3.* Tachov : Okresní muzeum v Tachově, 1991.
- SEDLÁČEK, August. *Místopisný slovník království českého.* Praha : Nakladatelství ARGO, 1998.
- SCHMIDT, Josef. *Heimatatlas des ehemaligen politischen Bezirkes Tachau – Pfraumberg.* Geretsried : Heimatkundlicher Arbeitskreis der Tachauer in Geretsried und Ehrenheimatkreisbetreuer StR., 1973.
- SCHUSTER, Franz. *Tachau – Pfraumberger Heimat.* Ulm/D : Gerhard Hess Verlag, 2000.

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
č. p.	číslo popisné
EL	evidenční list
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evíd.	evidenční
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
MNV	místní národní výbor
NAD	národní archivní dědictví
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Nacionálněsocialistická německá strana dělnická)
ONV	okresní národní výbor
Ř. z.	Říšský zákoník
Sb.	Sbírka
s. d.	sine dato (bez datace)
SOkA	státní okresní archiv
Z. z.	Zemský zákoník

Inventární seznam

Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850**Ostatní materiál**

1	Půdorys a popis stavby hostince v Trnové č. p. 1 pro mlynáře Georga Nistlera (Krund Rieß = und Prospeck über daß Neü zu erbauten Türnauer WürdßHauß von dem dasichen Miller Georg Nißler = in No 1) Joseph Schmidt, perokresba, kolorováno, inkoust, tuš, tužka, uhel, vodové barvy, 45,5 x 37 cm	[1780] – [1800]	M 1

Obecní úřad 1850 – 1945**Úřední knihy****Knihy všeobecné správy obce**

2	Pamětní kniha obce	1930 – 1938	K 1
3	Protokol ze zasedání obecní rady a zastupitelstva (namátkově a sporadicky též zápisy z jednání finanční a sociální komise)
Zápisy ze zasedání MSK/MNV Trnová	1927 – 1942 (1954)
1927 – 1942
1946 – 1954	K 2

Evidenční knihy agendy bezpečnosti a veřejného pořádku

4	Trestní protokol (přepsány také starší záznamy, patrně opané z trestního protokolu v Tisové)	1927 – 1938	K 3

Spisový materiál**Registraturní pomůcky**

5	Podací protokol	1927 – 1932	R 1
6	Podací protokol	1932 – 1936	R 2

Spisy**Obec a její správa**

7	Rozhodnutí ve věci stížnosti obce Tisová ohledně neoprávněnosti rozloučení obcí, včetně pozdějšího vypořádání majetků a vztahů	1927 – 1936	N 1
8	Volební záležitosti	1935	N 1
9	Protokoly ze zasedání obecní rady a zastupitelstva, pozvánky, nařízení (torza)	1928 – 1934	N 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
10	Korespondence a nařízení došla od Okresního úřadu v Tachově	1929 – 1936	N 1
11	Korespondence došla od Zemského úřadu v Praze	1931 – 1932	N 1
12	Korespondence došla od Úřadu Landrata v Tachově	1944	N 1
13	Protokol o revizi pamětní knihy	1935	N 1
Správa obecního majetku			
14	Rozpočty, rozpočtové záležitosti, podklady	1927 – 1942	N 1
15	Nabídka od soukromé firmy, prezentace výrobků	1936	N 1
Péče o bezpečnost a veřejný pořádek			
16	Žádosti a udělení povolení ke stavbám a stavebním úpravám včetně plánů pro obec Trnová (převážná většina stavební dokumentace se týká úprav stávajících domů, popřípadě staveb hospodářských zařízení a budov; č. p. 1, 2, 5, 9, 10, 17, 21 – 24, 30, 32, 33, 36, 40, 42, 44)	1927 – 1939	N 1
17	Trestní záležitosti	1927 – 1932	N 1
Péče o veřejné ústavy a zařízení			
18	Péče o nezaměstnané	1931 – 1932	N 1
19	Péče o nemocné děti, úhrada poplatků za ošetření	1930 – 1936	N 1
20	Ustavení budoucího obvodu měšťanské školy v Tachově	1936	N 1
Spolupůsobení ve státních záležitostech			
21	Branecké záležitosti, odvody	1930 – 1934	N 1
22	Korespondence s Berní správou v Tachově a Berním úřadem v Tachově	1931 – 1936	N 1
23	Tabulkový přehled odváděných naturálních dávek, roboty a dalších povinností s přihlédnutím k roku 1848	(1851)	N 1
24	Přehledy úlev na pozemcích (2 ks)	(1851)	N 1
25	Narovnání vlastnických vztahů při rozšíření pozemkových parcel, včetně směnných smluv	1933 – 1936	N 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
26	Narovnání vlastnických práv při zaknihování do pozemkové knihy, včetně kupních a směnných smluv všech dotčených stran	1941 – 1942	N 1
27	Hlavní a doplňovací seznam kmetů, hlavní a doplňovací seznam porotců	1935	N 1
28	Průkaz o výběru plemeníka	1932	N 1
29	Sčítání dobytka	1944	N 1

Účetní materiál

Účetní knihy

30	Hlavní kniha účetní	1940 – 1941	K 4
31	Likvidační strazza	1934	K 5
32	Pokladní kniha	1937 – 1945 (1951)	K 6

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Archiv obce Trnová
Značka archivního souboru:	AO Trnová
Časový rozsah:	[1780] – 1945 (1954)
Počet evidenčních jednotek:	10 (6 úředních knih, 2 podací protokoly, 1 kartón, 1 plán)
Počet inventárních jednotek:	32
Rozsah bm:	0,25
Stav ke dni:	14. prosince 2009
Archivní soubor zpracoval(a):	Miroslav Vetrák
Pomůcku sestavil(a):	Miroslav Vetrák
Počet stran:	17
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl SOAP/090-0743/2009